

Patriotycznie w Rawie Mazowieckiej

Na początek w dniu 10 listopada 2018 roku otwarto ustawioną przy zabytkowym budynku muzeum plenerową wystawę zatytułowaną *“Rawskie drogi do niepodległości”*. Na planszach przedstawiono informacje, rysunki, linoryty oraz dokumenty dotyczące najważniejszych wydarzeń z dziejów walk narodowowyzwoleńczych w regionie rawskim. Jedną z zaprezentowanych na wystawie osób był Jan Judziński. Jego syn Czesław przybliżył postać ojca, który w 1918 roku rozbrajał Niemców w Warszawie, wiosną 1919 roku walczył o Lwów, później zajmował Wilno, a podczas walk o zagłębie naftowe w Borysławiu został ranny.

Pan Czesław Judziński kontynuuje rodzinne tradycje i prowadzi firmę czapniczą w Skierniewicach. Dlatego też podarował dla muzeum dwie rogatywki. Pierwszą biało-czerwoną wykonał specjalnie na 100-lecie Niepodległości, a druga to miniatura oryginalnej rogatywki Wojska Polskiego wzór 1932 rok. Ponadto przekazał własnoręcznie spisaną biografię swego ojca z lat 1918-1922 i 1939. Warto dodać, że dzięki wysokiej jakości produktów jego firma wygrała niedawno przetarg na produkcję kapeluszy dla oddziałów Strzelców Podhalańskich, które zaprojektował w 1919 roku gen. Andrzej Galica.

Drugim punktem programu była promocja książki Zofii Lisickiej pt. *„Wspomnienia o Rawie Mazowieckiej z czasów szkolnych i okresu do wybuchu II wojny światowej”*. Ponieważ publikacja sfinansowana została z programu *„Niepodległa”*, więc każdy z gości otrzymał bezpłatnie jej egzemplarz. Promocję prowadzili Marcin Broniarczyk i Anna Pawłowska, osoby odpowiedzialne za opracowanie książki. Autorka Zofia Lisicka swoje wspomnienia spisała w 1983 roku. Trzy lata później przekazała rękopis dla muzeum, a w 1994 roku zmarła. Dopiero teraz opublikowano pierwszą część wspomnień.

Na zakończenie odbył się kameralny koncert dawnych pieśni patriotycznych w wykonaniu zespołu *“Impresja”*. Warto dodać, iż w Muzeum Ziemi Rawskiej można było obejrzeć też ciekawą wystawę filatelistyczno-numizmatyczną poświęconą odzyskaniu Niepodległości, a także unikalne fotografie, mapy i dokumenty ukazujące walki niemiecko-rosyjskie w roku 1915 w tych okolicach. Uwagę przyciągał piękny album 22 dywizji piechoty z lat 1914-1916, czy listy pisane przez niemieckiego żołnierza do rodziny, które ilustrował wykonywanymi zdjęciami. Ponieważ był sanitariuszem, fotografie pokazują zaplecze frontu, np. płonąca wieś Rzeczyca w marcu 1915 roku, lub zdobyczą rosyjską kuchnię polową w maju 1915 roku.

Paweł Reising